

Наливайко Лариса Романівна
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету,
Заслужений юрист України

Нестерова Ксенія Юріївна
студентка юридичного факультету
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В АСПЕКТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ

Ратифікація Протоколу № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС) зумовило необхідність у регулюванні, створенні та використанні Об'єднання єврорегіонального співробітництва як форми транскордонного співробітництва між державами-членами Ради Європи.

Транскордонне співробітництво як засіб здійснення державної регіональної політики має змогу не тільки подолати диференціацію в розвитку регіонів країни, розвивати регіони, міста і територіальні громади, насамперед ті, що межують із сусідніми країнами або мають усталені відносини з територіальними партнерами в інших країнах, а й прискорити євроінтеграційні процеси України.

Питанню розвитку, проблематики транскордонного та єврорегіонального співробітництва присвячено значну кількість праць таких науковців: І. Артёмов, Є. Василькова, Н. Ільченко, Л. Калай, О. Кваша, В. Кобрін, В. Колодяжна, А. Кулай, Ю. Марчук, Д. Мельник, В. Мікловда, Н. Мікула, Д. Олійник, В. Пак, Ю. Палеха, Н. Панасюк, Х. Притула, Л. Продан, В. Реутов, О. Рогова, Л. Савош, Н. Смиян тощо. Проте більшість з них розглядали таке співробітництво на регіональному рівні.

Країни – члени Ради Європи активно застосовують транскордонне співробітництво у процесі розвитку держави, проте українське законодавство не містить норм, що регулюють питання утворення, функціонування, припинення та оподаткування діяльності ОЕС, тому саме запровадження ефективних норм для регулювання ОЕС як одного із засобів євроінтеграційних процесів України є дуже актуальним.

В Україні ця сфера регулюється Конституцією, Податковим кодексом, Європейською рамковою конвенцією про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями від 21.05.1980, законами України «Про транскордонне співробітництво» від 24.06.2004, «Про місцеве само-

врядування в Україні» від 21.05.1997, «Про місцеві державні адміністрації» 09.04.1999, «Про ратифікацію Протоколу № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС)» від 16.05.2012., постановою Верховної Ради України від 14.07.1993 «Про приєднання України до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями», постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р.» від 06.08.2014.

Метою ОЕС є заохочення, підтримка та розвиток в інтересах населення транскордонного та міжтериторіального співробітництва між його членами у сферах спільної компетенції та відповідно до повноважень, установлених згідно з національним законодавством відповідних держав [1].

Транскордонне співробітництво означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей. Транскордонне співробітництво здійснюється в межах компетенції територіальних общин або властей, визначеної внутрішнім законодавством [2].

Однак іноді різниця в законодавствах двох сусідніх країн є серйозним бар'єром на шляху реалізації укладених угод. Насамперед, це стосується розмежування повноважень між органами місцевої та центральної влади. Крім того, у Конвенції не було вироблено єдиної правової форми організації діяльності єврорегіону.

Базуючись на основних положеннях Мадридської конвенції, а також реаліях транскордонного співробітництва, можна запропонувати таке визначення: єврорегіон – це форма європейського транскордонного співробітництва між територіальними громадами або місцевими органами влади регіонів двох або більше держав, що мають спільний кордон, яка оформляється у вигляді укладання юридично чинної угоди відповідно до внутрішнього законодавства цих країн і норм міжнародного права, метою якої є координація взаємних зусиль і здійснення узгоджених заходів в різних сферах життєдіяльності для вирішення спільних питань в інтересах населення, що проживає на його території по різні сторони державного кордону [3].

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС)» від 03.06.2016 пропонує вважати об'єднання єврорегіонального співробітництва органом транскордонного співробітництва, який утворюється як юридична особа відповідно до національного законодавства держави, на території якої він розміщений, з метою заохочення, підтримки та розвитку в інтересах населення транскордонного та міжтериторіального співробітництва [4].

На необхідності єврорегіонального співтовариства наголошено і у Дер-

жавній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р. (мета 1 та 2), і в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (глава 27 розділу 5).

Проте проблемою на шляху до створення та розвитку такого співтовариства є відсутність його регулювання на законодавчому рівні в Україні. Крім основоположних, загальних положень міжнародних договорів та законів чіткого, нормативного регулювання не існує априорі, що ускладнює його діяльність.

Окремі положення у контексті Об'єднання євро регіонального співробітництва містяться в окремих законодавчих актах, але без конкретизації. Так, 03.06.2016 проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (ОЕС)», ініційований Кабінетом Міністрів України, поклав можливість початку розвитку даного інституту.

Зокрема, законопроект передбачає: можливість на пленарних засіданнях районної і обласної, сільської, селищної, міської ради схвалення угоди про об'єднання євро регіонального співробітництва, прийняття рішення про утворення Об'єднання євро регіонального співробітництва, приєднання до такого об'єднання або про вихід з нього, затвердження статуту об'єднання євро регіонального співробітництва та внесення до нього змін, можливість створення об'єднання євро регіонального співробітництва та інших органів транскордонного співробітництва суб'єктами транскордонного співробітництва України, які можуть обирати інші форми транскордонного співробітництва.

Крім цього, законопроект пропонує закріпити на законодавчому рівні органи, які забезпечуватимуть координацію транскордонного співробітництва та контроль за додержанням законодавства з питань транскордонного співробітництва, надати Об'єднанню євро регіонального співробітництва статусу юридичної особи, закріпити права та обов'язки такого співробітництва, а також способи створення, припинення, вимоги до змісту статуту, особливості державної реєстрації, забезпечення матеріальним та фінансовим забезпеченням тощо.

Отже, Об'єднання євро регіонального співробітництва виступає основним чинником для розвитку та прогресу імплантації європейського устрою в Україні, проте на законодавчому рівні закріплено лише основоположні, керівні засади існування такого інституту. Відсутність конкретизації правових норм щодо регулювання повноцінного розвитку такого співробітництва майже унеможливила його практичне застосування. Але Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (ОЕС)» від 03.06.2016 запропонував законодавцю прийняти майже революційне для України рішення – закріпити нормативне регулювання створення, припинення, діяльності тощо таких об'єднань, що дозволить Україні проводити євроінтеграцію у прискорених, ефективних темпах та стати у ряди повноцінних членів Європейського Союзу.

Література

1. Протокол № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЄС) / Верховна Рада України, 1994-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_947.
2. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями / Верховна Рада України, 1994-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_106.
3. Савош Л.В. Міжрегіональне транскордонне співробітництво в Європі: від єврорегіонів до об'єднань єврорегіонального співробітництва / Л.В. Савош, В.П. Кобрін // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9 (3). – С. 201-206.
4. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЄС)» / Верховна Рада України, 1994-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=59317.

Наливайко Ігор Олегович

студент Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник – к.ю.н., доцент *Грицай І.О.*

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ОЧИЩЕННЯ ВЛАДИ
В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ**

Сьогодні актуальність проблематики люстрації в Україні зумовлюється необхідністю підвищення ефективності та прозорості державного управління, боротьби з корупцією, утвердження принципів верховенства права та законності в діяльності державного апарату з метою демократизації суспільства і прискорення процесу євроінтеграції. Люстрація як умова євроінтеграції та консолідації суспільства є не тільки невід'ємною складовою демократизації державного управління та місцевого самоврядування, але й ефективним чинником розвитку громадянського суспільства.

Одним з найбільш важливих наукових завдань на сучасному етапі є пошук шляхів удосконалення процесу здійснення люстрації, залучення до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування осіб, мотивованих на належне виконання своїх повноважень з урахуванням міжнародно-правових стандартів організації та проведення очищення влади.

Вивчення такого явища, як люстрація, окрім теоретичного, має виняткове практичне значення для розвитку правової держави та відкритого суспільства в Україні.

Різними аспектами проблематики люстрації займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: А. Бень, І. Безклубий, Е. Бланкенбург, В. Горбатенко, В. Дейниченко, С. Денисюк, І. Кочкодан, О. Косвінцев, М. Кучерявенко, А. Присяжнюк, І. Рибачок, А. Руденко, О. Степаненко, О. Сахно, Я. Романюк,